Veronica MOCANU,
magistru în drept, lector univ.,
Facultatea de Drept a Universității de Stat din Moldova

DREPTUL PROTECȚIEI DATELOR CU CARACTER PERSONAL ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Protecția datelor cu caracter personal reprezintă un domeniu nou pentru spațiul legislativ al Republicii Moldova. Conținutul său privește într-o formă generică dreptul persoanei fizice de a-i fi apărate acele caracteristici care conduc la identificarea sa și obligația corelativă a statului de a adopta măsuri adecvate pentru a asigura o protecție eficientă în acest sens.

Importanța protecției datelor cu caracter personal sporește odată cu dezvoltarea tehnologică, dezvoltare ce permite exploatarea în anonimat sau falsificarea diferitor date cu caracter personal, afectând identitatea persoanei și însăși viața acesteia [1].

Necesitatea de a asigura securitatea datelor cu caracter personal în timpul nostru este o realitate obiectivă. Informația întotdeauna a avut o valoare deosebită, dar în condițiile vieții contemporane aceasta este inclusă în lista celor mai scumpe produse. Informația mânuită de un criminal poate deveni mijloc al săvîrșirii infracțiunii, informația deținută de un salariat concediat poate fi un mijloc de răzbunare, informația gestionată de un insider reprezintă marfă ce poate fi realizată concurenților. De aceea, asupra datelor cu caracter personal, indiferent de apartenența sa la o persoană fizică sau juridică, necesită a fi instituit un sistem înalt de protecție și necesită să i se acorde un regim juridic special.

La moment, tehnologia face tot mai mult posibilă crearea, trimiterea, prelucrarea și stocarea datelor personale oricând și oriunde, în acest context, este extrem de important ca într-o astfel de conjunctură să fie posibilă garantarea drepturilor și libertăților fundamentale ori dreptul protecției datelor cu caracter personal se înscrie în această ordine de idei.

Apariția unor noi tehnologii, de regulă, impune realizarea unor modificări corespunzătoare în cadrul legislativ, în organizarea instituțiilor, în politica statală, în schimbarea culturii și percepția socială. O nouă tehnologie poate să facă realizabile activități sau acțiuni care nu se puteau realiza anterior, astfel asemenea acțiuni fiind percepute chiar ca dăunătoare nu pot ficalificate ca ilegale sau criminale pînă ce nu se elaborează o lege care să le interzică. Pornind de la logica indicată, reglementarea protecției datelor cu caracter personal se impune ca o necesitatea în trasarea limitelor utilizării tehnologiilor și viața privată a individului.

Societatea a căutat diferite modalități care să-i asigure o cît mai bună adaptare

la schimbările tehnologice. Pe măsură ce au apărut noi necesități, noi probleme și s-au identificat noi mijloace tehnice de soluționare, de satisfacere a necesităților vieții, s-au creat noi instituții care au urmărit să amortizeze șocurile noilor tehnologii și să descurajeze abuzurile care ar fi putut duce la efecte necontrolabile. Cu toate acestea, aplicarea unor noi tehnologii, chiar și în cazul soluționării unor probleme curente de producție, de creștere a bunăstării, de îmbunătățire a stării de sănătate, a dat naștere, uneori, la efecte secundare nedorite, a căror soluționare a necesitat și necesită noi eforturi, fapt care este sesizabil și pentru domeniul protecției datelor cu caracter personal. Astfel, pe de o parte, tehnologiile informaționale sunt privite ca forme de dezvoltare a societății, pe de altă parte însă, devine oportună impunerea anumitor interdicții, atunci cînd este vorba de scopuri sau activități care se dovedesc a fi dăunătoare pentru intimitatea persoanei. În ordinea celor sus indicate, necesitatea elaborării normele de protecție a datelor cu caracter personal apare ca un mijloc de stopare, de prevenire a riscurilor ce pot afecta viața privată contemporană. În contextul legislației Republicii Moldova încercările de elaborare a cadrului legislativ susceptibil a fi aplicabil domeniului protecției datelor cu caracter personal își găsesc materializarea abia către sfîrșitul anilor 1990. Adoptarea unei asemenea reglementări a constituit pentru țara noastră un proces destul de anevoios și îndelungat (aproape zece ani). Primii pași în sensul adoptării primelor reglementări cadru datează din 1998, cînd a fost ratificată Convenția 108, proiectele de legi fiind elaborate inițial de Ministerul Transporturilor și Comunicațiilorîn anul 2001 și, ulterior, de către Ministerul Dezvoltării Informaționale în anul 2006. Ulterior acestea au fost analizate de experții europeni, fiind expuse anumite recomandăripentru a transpune în acest act legislativ acquis-ul comunitar, abia la 15.02.2007 a fost adoptată Legea cu privire la protecția datelor cu caracter personal în primă redacție. Pe parcursul anilor 2009-2011 au fost realizate mai multe modificări, în așa măsură încît la 08.07.2011 a fost adoptată o nouă lege privind protecția datelor cu caracter personal, lege ce corespunde nu doar reglementărilor Convenției 108, dar și Directivelor comunității europene. Prin conținutul său Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011 stabilește noțiunile de bază, indică domeniul de aplicare, stabilește condițiile de bază pentru prelucrarea, stocarea și utilizarea datelor cu caracter personal, clarifică drepturile subiectului datelor cu caracter personal instituționalizează organele de control ale protecției datelor cu caracter personal delimitînd atribuțiile și drepturile acestora, stabilește mecanismul de realizare a controlului protecției datelor cu caracter personal, indică măsurile de asigurare a confidențialității și securității datelor cu caracter personal

Instituția protecției datelor cu caracter personal în Republica Moldova se dezvoltă din reglementările drepturilor personale. Înaintea adoptării Legii cu privire

la protecția datelor cu caracter personal în 2007 existau unele reglementări indirecte de asigurare a protecției datelor cu caracter personal și se materializau prin garantarea de către Constituția Republicii Moldova a dreptului la viață privată, inviolabilitatea domiciliului, corespondenței, prin normele din Legea privind accesul la informație [2], Legea cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat [3], Codul Muncii al Republicii Moldova [4].

Adoptarea Legii cu privire la protecția datelor cu caracter personal în 2007 a pus bazele instituționalizării protecției datelor cu caracter personal în Republica Moldova instituit dreptul la protecția datelor cu caracter personal ca drept subiectiv susceptibil aplicării locuitorilor Republicii Moldova, căpătând particularități diferite față de alte drepturi personale. La moment cadrul legislativ al domeniului protecției a fost perfecționat prin adoptarea noii reglementări din 08.07.2011 [5]. Astfel, la nivel național cadrul reglementării de bază a domeniului protecției datelor cu caracter personal este determinat de normele Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011, Hotărîrea Guvernului nr. 1123 din 14.12.2010 privind cerințele față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal, Hotărârea Guvernului nr. 883 din 25.11.2011 cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al operatorilor de date cu caracter personal", Hotărârea Guvernului nr. 296 privind aprobarea Regulamentului Registrului de evidență a operatorilor de date cu caracter personal.

Adoptarea normelor juridice nu reprezintă un scop în sine, ci numai prima etapă obligatorie a procesului de reglementare juridică a relațiilor sociale. Următoarea etapă este transpunerea în viață a prevederilor normelor juridice. În caz contrar, normele juridice și-ar pierde sensul și menirea lor socială. Realizarea în fapt a prevederilor cuprinse în normele de drept înaintează mai multe condiții ce urmează să fie respectate. În lipsa lor, realizarea dreptului e de neconceput. Astfel, se impune traducerea în viață a prevederilor cuprinse în normele de drept, care implică participarea anumitor subiecte și anume a statului, autorităților publice, organizațiilor nestatale, persoanelor fizice [6, p. 400].

În contextul celor indicate, stabilim că transpunerea în viață a prevederilor normelor de protecție a datelor cu caracter personal este o sarcină impusă spre îndeplinire nu doar statului, ci și societății în general. Analizând situația de fapt, existentă la moment în RM, stabilim că statul se preocupă de transpunerea în viață a normelor internaționale ce reglementează protecția datelor cu caracter personal în vederea realizării scopului propus – integrarea europeană. Ținînd cont de tendințele de reformare a cadrului european de protecție a datelor cu caracter personal, Republica Moldova, prin intermediul organelor abilitate urmează să

transpună în viață și reformele inițiate. Abordînd rolul autorităților publice în realizarea dreptului protecției datelor cu caracter personal, constatăm că acesta este unul mai puțin notoriu. Acest fapt se datorează lipsei conștiinței de valorificare a datelor cu caracter personal. Începînd cu intrarea în vigoare a Hotărârii și aplicarea amenzilor considerăm că lucrurile se vor schimba.

O altă condiție în realizarea dreptului stabilită de B. Negru în lucrarea sa este legată de faptul că fiecare subiect trebuie să-și cunoască statutul său juridic [6, p. 400]. Astfel, legislația trebuie să indice clar drepturile și obligațiile fiecărui subiect al relațiilor legate de prelucrarea datelor cu caracter personal, în caz contrar aceste reglementări pot fi calificate ca nerealizabile. În sensul celor indicate, remarcăm astfel că stabilim rezerve la capitolul drepturile și obligațiile subiecților implicați în prelucrarea de date. În primul rând există confuzii între noțiunii, în al doilea rând nu vedem o indicare clară a drepturilor și obligațiilor acestor subiecți. La capitolul „statutul juridic al persoanelor vizate și cunoașterea acestuia" putem indica o lipsă totală de conștientizare a acestei probleme la nivelul majorității populației ori, pentru ca indivizii să execute și să respecte cerințele legale, o condiție importantă este ca aceștia să cunoască normele juridice, statul având obligația de a lua toate măsurile de popularizare a actelor normative [7, p. 412]. În vederea realizării dreptului protecției datelor cu caracter personal autoritățile abilitate trebuie să-și concentreze forțele spre mediatizarea acestei probleme, sensibilizarea publicului, lobarea problemei, abordarea formelor de valorificare a datelor cu caracter personal. Totodată, se impune ca necesitate lucrul cu operatorii de date atît publici, cît și privați în vederea instruirii lor, pregătirea la cursurile de formare și perfecționare a deprinderilor și competențelor acestora.

Cea de a treia condiție indicată de B. Negru în contextul realizării dreptului se referă la necesitatea asigurării de către stat a unui cadru organizatoric care să permită tuturor, cărora le sunt adresate normele juridice, să-și valorifice din plin și nestingherit de nimeni prerogativele legale [6, p. 400].

În urma celor enunțate indicăm, că statul trebuie să instituie posibilități de valorificare și apărare a dreptului. Putem menționa ca necesitate modificarea legislativă și atribuirea persoanei juridice a calității de subiect vizat în așa fel, încît și acestui subiect de drept să i se atribuie posibilitatea de apărare a datelor. În sensul ridicării valorificării protecției datelor cu caracter personal, considerăm necesar a institui și răspunderea penală ca formă de apărare a dreptului la protecția datelor cu caracter personal prin penalizarea prelucrărilor de date neautorizate în scopuri de profit.

Întru evaluarea realizării dreptului la protecția datelor cu caracter personal în Republica Moldova ne vom opri asupra activității de executare, respectare a legilor și aplicarea normelor juridice de către organele statale.

Prin esența sa, dreptul are ca scop reglementarea relațiilor sociale. Drept finalitate a realizării acestor reglementări se prezintă sesizarea acestora de către indivizii cărora li se adresează. După cum am indicat deja, dreptul protecției datelor cu caracter personal în sens obiectiv se prezintă ca o manifestare normativă a principiilor, acțiunilor și măsurilor necesare de urmat în vederea asigurării dreptului la viață privată în contextul prelucrării de date. Stabilim, finalitatea reglementărilor protecției datelor cu caracter personal se reduce la asigurarea vieții private în contextul prelucrării de date și sesizarea acestui fapt de către comunitate.

Din perspectiva subiecților implicați în realizarea dreptului la protecția datelor cu caracter personal, stabilim de fapt nominalizarea următorilor: persoana fizică – posesor de date cu caracter personal, operatorii de date, organele de control și supraveghere, organele de ocrotire a normelor de drept și statul ca garant al realizării dreptului la protecția datelor cu caracter personal.

În contextul realizării dreptului la protecția datelor cu caracter personal, considerăm că rolul persoanei fizice – posesor de date este unul major. Mai mult decît atît, în vederea realizării acestui drept el este înzestrat cu un șir de mijloace de apărare, printre care putem enumera autosecurizarea, autoapărarea, acțiunile de compensare a prejudiciilor, restabilirea echității prin atragerea la răspundere disciplinară, contravențională și penală. Din perspectiva legislației RM, subiectul vizat în vederea protejării, revindicării sau restabilirii datelor cu caracter personal poate utiliza mijloace de apărare a dreptului său la protecția datelor și mijloace judiciare.

În contextul metodelor de apărare a dreptului la protecția datelor vom aborda importanța utilizării datelor cu caracter personal cu precauție și utilizarea mijloacelor tehnice de securizare. Aici însă este nevoie și de implicarea statului în general, a CNPD, a organelor de ocrotire a normelor de drept și specialiștilor din domeniu în particular, în vederea informării populației despre riscurile ce pot apărea și formele de preîntâmpinare.

Tot în contextul metodelor de apărare se înscriu și acțiunile prescrise de prevederile art. 27 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal în vigoare, care indică că subiectul datelor cu caracter personal, care consideră că prelucrarea datelor sale nu este conformă cu cerințele prezentei legi, poate înainta Centrului o plângere în termen de 30 de zile din momentul depistării încălcării. În procesul soluționării plângerii, Centrul poate audia subiectul datelor cu caracter personal, operatorul și, dacă este cazul, persoana împuternicită de către operator și martorii, de asemenea poate dispune efectuarea unui control inopinat. În urma examinării plîngerii, Centrul emite o decizie motivată care prevede fie lipsa încălcării prevederilor legislației, fie suspendarea operațiunilor de prelucrare a

datelor cu caracter personal, fie rectificarea, blocarea sau distrugerea datelor neveridice ori obținute ilicit. Decizia este comunicată părților interesate în termen de 30 de zile de la data primirii plângerii.

În temeiul prevederilor art.11 și 13 Cod Civil la capitolul Metode de apărare a dreptului protecției datelor cu caracter personal poate fi abordată și autoapărarea. Astfel, nu vor fi considerate ca ilicite acțiunile persoanei care, în scopul autoapărării, ia, sustrage, distruge sau deteriorează un bun sau, în același scop, reține persoana obligată care ar putea să se ascundă, sau înlătură rezistența celui obligat să tolereze acțiunea dacă nu se poate obține asistența organelor competente și dacă, fără o intervenție imediată, există pericolul ca realizarea dreptului să devină imposibilă sau substanțial îngreuiată. În contextul unor asemenea acțiuni se pot înscrie acțiunile de sustragere a unui dispozitiv pe care sunt înscrise date personale ilegal colectate.

În contextul utilizării metodelor judiciare de apărare a dreptului la protecția datelor cu caracter personal vom indica procedura contenciosului administrativ (temei art. 27, alin. 8 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011), conform căreia, în cazul adresării unei plângeri către CNPD, manifestarea dezacordului față de aceasta și existența prezumției că prin respectiva decizie s-au prejudiciat drepturile și interesele persoanei vizate aceasta poate contesta Decizia Centrului în instanța de contencios administrativ.

Totodată, persoana vizată poate să-și apere dreptul la protecția datelor cu caracter personal și în cadrul procedurii contencioase, avînd posibilitatea de a solicita recunoașterea dreptului la protecția datelor cu caracter personal pentru o categorie de date neincluse în lege expres, ca date cu caracter personal, restabilirea situației anterioare încălcării dreptului și suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui, recunoașterea nulității actului juridic întemeiat prin reprezentare de date denaturate, modificate, sau depășite, declararea nulității actului emis de o autoritate publică în temeiul unei evaluări automate de date sau în temeiul unei evaluări denaturate, impunerea la executarea obligației în natură, spre exemplu impunerea la radierea unor date stocate ilegal, repararea prejudiciilor morale și materiale, desființarea sau modificarea raporturilor juridice. Mai mult decît atît, prin reglementările recent adoptate s-au modificat prevederile articolul 85 alin. (1) din Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 111–115, art. 451), indicându-se că acțiunile legate de încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal sunt scutite de taxa de stat. Respectivele modificări au intrat în vigoare din data de 16.06.2012.

Tot în contextul mijloacelor judiciare de apărare a dreptului la protecția datelor cu caracter personal se înscriu și reglementările din Codul Contravențional.

În temeiul modificărilor recent introduse(în vigoare din 16.06.2012) sunt calificate ca contravenții prelucrarea datelor cu caracter personal cu încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal, refuzul de a furniza informații sau împiedicarea accesului personalului Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, neîndeplinirea deciziilor Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

Prelucrarea datelor cu caracter personal cu încălcarea legislației în domeniu este reglementată de prevederile art. 741 Cod Contravențional.

Astfel, la alin. 1) al articolului sus menționat se indică, că nerespectarea cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea lor în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal se sancționează cu amendă de 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.Indicăm, că în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1123 din 14.12.2010 privind aprobarea Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal prin securitatea informațională se înțelege protecția resurselor informaționale și infrastructurii de acțiuni intenționate sau accidentale, cu caracter natural sau artificial, al căror rezultat cauzează daune participanților la procesul de schimb de informație. Asigurarea securității informaționale va include totalitatea măsurilor juridice, organizatorice, economice și tehnologice, orientate spre prevenirea pericolelor securității resurselor și infrastructurii informaționale.

Alineatul 2) al aceluiași articol prescrie că prelucrarea datelor cu caracter personal fără notificarea și/sau autorizarea organului de control în domeniul prelucrării datelor cu caracter personal, atunci cînd notificarea sau obținerea autorizării este obligatorie, precum și prelucrarea datelor cu caracter personal de un operator neînregistrat în modul stabilit, se sancționează cu amendă de 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Tot alin. 2) al articolul enunțat stabilește că încălcarea drepturilor subiectului datelor cu caracter personal de a fi informat, de acces la datele cu caracter personal, de intervenție asupra datelor cu caracter personal, de opoziție și de a nu fi supus unei decizii individuale, se sancționează cu amendă de 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri,

de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an. Prin esența sa, această reglementare impune o responsabilizare a operatorilor față de persoanele vizate, pe de altă partea, această normă se situează ca o garanție a persoanei vizate și ca un mijloc de control al respectării drepturilor sale în contextul prelucrării datelor cu caracter personal.

Încălcarea regulilor de stocare și utilizare a datelor cu caracter personal de asemenea este reglementată ca contravenție reglementată de alin. 3) art. 741 Cod Contravențional. Săvârșirea acesteia se sancționează cu amendă de 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 500 de unităţi convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an. Conform prevederilor art. 4 (1) lit. e) și art. 11 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal în vigoare, datele urmează a fi stocate într-o formă care să permită identificarea subiecților datelor cu caracter personal pe o perioadă care nu va depăși durata necesară atingerii scopurilor pentru care sînt colectate și ulterior prelucrate. Stocarea datelor cu caracter personal pe o perioadă mai mare, în scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică, se va face cu respectarea garanțiilor privind prelucrarea datelor cu caracter personal, prevăzute de normele ce reglementează aceste domenii, și numai pentru perioada necesară realizării acestor scopuri. La încheierea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, dacă subiectul acestor date nu și-a dat consimțământul pentru o altă destinație sau pentru o prelucrare ulterioară, acestea vor fi distruse sau transferate unui alt operator, cu condiția ca operatorul inițial să garanteze faptul că prelucrările ulterioare au scopuri similare celor în care s-a făcut prelucrarea inițială, transformate în date anonime și stocate exclusiv în scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică. Totodată, legea expres indică că după decesul subiectului datelor cu caracter personal datele acestuia se pot utiliza, cu consimțământul succesorilor, în scop de arhivă sau în alte scopuri prevăzute de lege.

Alineatul (4) al art. 741 Cod Contravențional indică, că transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal cu încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal se sancționează cu amendă de 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 500 de unităţi convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 742 reglementează o altă contravenție încriminată de Codul Contravențional al RM și se referă la refuzul de a furniza informații sau împiedicarea accesului personalului Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal. Refuzul de a furniza informațiile sau documentele solicitate de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în procesul exercitării atribuțiilor de control, prezentarea unor informații neautentice sau

incomplete, precum și neprezentarea în termenul stabilit de lege a informațiilor și a documentelor solicitate se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. Alin. (2) al art. prescrie ca contravenții acțiunile legate de împiedicarea accesului personalului abilitat cu funcții de control al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în încăperile și pe teritoriul amplasării sistemelor de evidență a datelor cu caracter personal, la datele cu caracter personal prelucrate de operatori și/sau de persoanele împuternicite de operatori, la echipamentul de prelucrare, la programe și aplicații, la orice document sau înregistrare referitoare la prelucrarea de date cu caracter personal. Această reglementare este mai mult un instrument de impunerii a realizării dreptului protecției datelor cu caracter personal CNPD, dar oricum l-am inclus la capitolul „Modalități de apărare a dreptului protecției datelor cu caracter personal susceptibile a fi exercitate de către persoanele vizate", căci în final oricum contribuie la realizarea dreptului la protecția datelor cu caracter personal ca atribut al persoanei vizate. Tot în această ordine de idei se înscriu și reglementările de la art. 743 care indică că neîndeplinirea deciziilor Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal privind repunerea în drepturi a subiectului datelor cu caracter personal, inclusiv privind suspendarea sau încetarea prelucrării datelor cu caracter personal, blocarea, distrugerea parțială ori integrală a datelor cu caracter personal prelucrate cu încălcarea legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal, se sancționează cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Ca formă de realizare a dreptului la protecția datelor cu caracter personal vom considera și acțiunile CNPD legate de sesizarea organelor de drept în cazul existenței unor indici privind săvârșirea infracțiunilor legate de încălcarea drepturilor subiecților datelor cu caracter personal și reglementările din Codul Penal din Capitolul „Infracțiuni în domeniul Telecomunicațiilor", care prescriu ca infracțiuni accesul neautorizat la rețelele și serviciile de telecomunicații, încălcarea regulilor de securitate a sistemului informatic, frauda informatică, falsul informatic, producerea, importul, comercializarea sau punerea ilegală la dispoziție a parolelor, codurilor de acces sau a datelor similare, perturbarea funcționării sistemului informatic, alterarea integrității datelor informatice ținute într-un sistem informatic, interceptarea ilegală a unei transmisii de date informatice, producerea, importul, comercializarea sau punerea ilegală la dispoziție a mijloacelor tehnice, accesul ilegal la informația computerizată.

Din cele relatate constatăm că în contextul cadrului legislativ existent nu exis-

tă un mecanism de realizare a dreptului și asigurării protecției datelor cu caracter personal prelucrate manual.Considerăm însă că acest fapt este foarte important, mai ales în contextul realității Republicii Moldova, unde nu toate sectoarele vieții sunt automatizate. Mai mult decît atît, acest imperativ rezidă din reglementările legii cadru, care indică la Art. 2 alin. (1) că prezenta lege reglementează relațiile juridice care apar în procesul de prelucrare a datelor cu caracter personal ce fac parte dintr-un sistem de evidență sau care sînt destinate să fie incluse într-un asemenea sistem, efectuată în totalitate sau în parte prin mijloace automatizate, precum și prin alte mijloace decît cele automatizate.

Reieșind din cele indicate, constatăm că, realizarea dreptului la protecția datelor cu caracter personal se situează a fi o activitate destul de complexă ce presupune asumarea și exercitarea de drepturi și obligații de un șir de indivizi, în așa fel încît spre final protecția datelor cu caracter personal să fie sesizată de indivizi.

Evaluînd nivelul de dezvoltare a reglementărilor protecției datelor cu caracter personal, ajungem la concluzia că la moment sistemul de reglementare a protecției datelor cu caracter personal din Republica Moldova se caracterizează ca unul avansat ce asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal, dar care implică carențe la capitolul implementare și realizare. Este necesar de menționat că această caracterizare este una de moment, dar în cazul în care sistemul de protecție european va fi reformat, această caracteristică nu va mai fi actuală. La moment, în cazul în care se optează spre integrarea europeană, se impune drept stringență reformarea sistemului de protecție națională conform proiectelor elaborate în context european. Mai mult decît atît, nu trebuie așteptate realizarea reformelor europene, dar trebuie întreprinse măsuri în vederea urmării unui curs simultan de dezvoltare, pentru a nu permite apariția de decalaje și discrepanțe în reglementări.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Clarke R. Beyond the OECD Guidelines: Privacy Protection for the 21st Century. Xamax Consultancy Pty Ltd. January 2000. http://www.rogerclarke.com/DV/PP21C.html (vizitat 10.02.2011).
2. Legea privind accesul la informație. Nr. 982-XIV din 11.05.2000. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 28.07.2000, nr. 88- 90/664.
3. Legea cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat. Nr. 467-XV din 21.11.2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 01.01.2004, nr. 6-12/14.
4. Codul Muncii al Republicii Moldova. Nr. 154-XV din 28.03.2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 29.07.2003, nr. 159-162.
5. Legea privind protecția datelor cu caracter personal. Nr. 133 din 08.07.2011. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.10.2011, nr. 170-175/4921.
6. Negru B., Negru A. Teoria Generală a dreptului. Chișinău: Bons Offices, 2006. 520 p.
7. Avornic Gh. ș.a. Teoria Generală a dreptului. Chișinău: Editura Cartier juridic, 2004. 656 p.